

ganste overordentlig lidt. Men det er jo ikke muligt, at dygtige Lærere kunne knyttes til en saadan Institution i Længden, naar ikke de Betalendes Antal er saa stort, at Udgiften derved kan dækkes, og det er, efter hvad jeg har set i saa Henseende, aabenbart ikke muligt at holde Skolen gaende paa den Maade uden Statsstilbud. Der er endvidere hos de forskellige Forstandere for Handelsakademier en overordentlig Estertragten efter Fripladsfer, og det er ikke muligt for dem at give nær saa Mange fri Undervisning, som eftertragte denne og virkelig trænge dertil. Jeg tror, vi her staa overfor en Sag, som vel kunde trænge til en nærmere Overveielse, og hvor man vilde gjøre noget godt ved fra Statens Side at komme de Paagjældende til Hjælp. Men der er en Banstæthed derved, og det er, at det synes ikke at være ganste klart, under hvilket Ministerium denne Sag hører. Det er passeret en saadan Mand, der havde et Institut, at han har henvendt sig til den ærebe Kultusminister; af denne er der blevet givet ham Bæfled om, at Sagen hørte under Indenrigsministeriet; men da han saa henvendte sig til den ærebe Indenrigsminister, fik han Bæfled om, at det laa ikke under ham, men maatte ligge under Kultusministeren. Da han saa endelig henvendte sig til Rigsdagen her, fik han det Svar, at, da man mente, at denne Sag helst burde underkastes en mere almindelig Overveielse, og Resultatet ikke foregribes ved, at der blev truffet en Afgjørelse for en enkelt Skoles Bedkommende, vilde Udvalget ingen Indstilling gjøre. Nu er altsaa Spørgsmaalet dette, hvor man skal henvende sig; thi naar Kultusministeren tror, at det ikke ligger under ham, og Indenrigsministeren ogsaa tror, at det ikke ligger under ham, og Rigsdagen ingen Indstilling vil gjøre, er der jo ikke megen Udsigt til at se Sagen fremmet. Det er mig bekendt, at det Andragende, der forelaa ifjor, vil komme frem igjen iaar og formodentlig blive henvist til Finantsudvalget, og jeg skal da paa det Barmeste anbefale til det ærebe Udvalgs Overveielse, hvorvidt det var muligt, at der kunde blive gjort noget Alvorligt for denne Sag, hvad enten det nu kom frem som Understøttelse til denne ene Skole — med Udsigt til lignende Understøttelse for flere — eller det kom frem under en mere almindelig Form. Til Slutning skal jeg blot ligeoverfor den Dplysning, som den høitagede Finantsminister gav med Hensyn til, hvad en ny Matrifikel vilde koste, sige, at, skjøndt jeg paa ingen Maade vil tilraade,

i det Mindste ikke uden stor Forsigtighed, at gaa til en Ommatrifulering, vil dog vistnok det Grundlag, den høitagede Minister gav for en Beregning i saa Henseende, ikke være fuldstændigt rigtigt. Hvis Forholdene vare ganste de samme paa de to Steder, nemlig i de slesvigste Distrikter og det øvrige Danmark, kunde man jo godt anstille den Beregning, men Forholdene ere ikke de samme. Matrifuleringen bestaar jo af to Ting: en oplagtig Udmaaling og Boniteringen. Hvad Boniteringen angaar, er det naturligt, at en Ombonitering maatte ske overalt; men hvad det store besværlige, tidsslugende og uhyre kostelige Kortarbejde angaar, maa det antages at foreligge i en saadan Form, at man ikke behøver at ty til en ny Maaling.

Solstein-Vedreborg: Jeg har ikke forlangt Ordet for at holde et længere Foredrag, men kun, fordi jeg har ment ikke ret vel at kunne Andet end gjøre opmærksom paa det sørgelige Faktum, at den høitærede Udenrigsminister, saa snart han spørges her om vort Forhold til Udlandet, finder sig foranlediget til at vandre ud og opholde sig flere Dage udenfor Salen. Jeg havde stærk Lvil om, at vor Udenrigspolitik stod paa saa gode Fødder, at den kunde holde af Kritik og Belysning her i Salen; men at det var saa slet med den, at Udenrigsministeren er nødt til at forsvinde, vidste jeg ikke. Jeg tror, at det kan være Anledning for Folkethinget til at tage under Overveielse, om det ikke bør gaa til andre Midler og benytte andre Veie for at faae Klarhed i dette Spørgsmaal (Afbrydelse af Rimeftad). Ja, det kan jo tages under Overveielse. Med Hensyn til et andet Punkt er jeg ligeledes nødt til at gjøre en Bemærkning, der gjælder den høitærede Krigsminister. Jeg forstod ikke ganste Ministerens Svar paa min Bemærkning om Cirkulæret. Naar jeg opfatter det saaledes, som jeg tror, det nærmest bør opfattes, gaar det ud paa, at den høitærede Minister ikke havde Noget imod en Kritik ogsaa af Militære i ministerielle eller i overordnede Poster, naar kun en saadan Kritik var holdt indenfor Spørgsmaals og Lovlighedsens Grændser, selv ikke, naar denne Kritik gif direkte imod, hvad Ministeren her foresaar. Hvis jeg har forstaaet den ærebe Minister ret, er han altsaa mere liberal paa dette Omraade end hans Forgænger, idet han har formuleret sit Dnsse anderledes end Forgænger; men iøvrigt høre disse krigsministerielle